

Notulen - 9^e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek

Datum: 26-01-2023; 19:30 – 21:30

Locatie: 't Aole Gemientehoes - Schoonebeek

AANWEZIGEN:	AFWEZIG MET/ZONDER KENNISGEVING:
<p>▪</p>	

Agenda en opening

Voorafgaand aan de vergadering is een concept-agenda rondgestuurd. Aanvullend hierop heeft de voorzitter de deelnemers van deze tafel een mail gestuurd met het voorstel om de vergadering te beginnen met een gesprek binnen de leden van de tafel over waar we nu staan, hoe we om kunnen gaan met publiciteit en openheid, en wat er nodig is om verdere stappen richting een gemeenschappelijk afsprakenkader te komen. Dit mede ook naar aanleiding van de mail die Dorpsbelangen Schoonebeek naar deze groep heeft gestuurd.

De vertegenwoordigers van EZK, NAM en de regionale overheden (de zogeheten “tweede ring”) zijn gevraagd om na afloop van dit gesprek aan te schuiven. De “vaste” leden kunnen zo vrijelijk onder elkaar spreken over deze thema’s en over gevoeligheden die wellicht óók een rol spelen. Dit voorstel wordt positief ontvangen.

De voorzitter geeft aan dat hij het verzoek heeft gehad van de pers om bij deze bijeenkomsten aanwezig te zijn. Dit verzoek heeft hij ook gekregen van de Stichting Stop Afvalwater Twente. Hoe willen we hier mee om gaan? Dorpsbelangen geeft aan dat zij het van groot belang vinden dat de inwoners van Schoonebeek goed geïnformeerd zijn over dit project, dat zij welkom zijn om hieraan te schuiven en dat Dorpsbelangen ook graag wil ophalen wat de Schoonebeekers hiervan vinden. De aanwezigheid van media kan helpen bij het informeren van de inwoners.

Dorpsbelangen benoemt dat eerdere avonden openbaar waren, men werd wel gevraagd zich aan te melden, maar het was nooit nodig om mensen deur te weigeren. Dus waarom wel voor SSAT? Zij willen de sfeer proeven en weten hoe mensen in Schoonebeek over dit thema denken. Maar wat draagt de aanwezigheid van SSAT bij? Het vertrouwen onder elkaar, met respect voor elkaars mening kan onder druk komen te staan door mensen van buiten eraan toe te voegen, er ontstaat er andere dynamiek.

Er is een onderscheid te maken in beeldende en schrijvende pers. Over beeldende pers is de groep het eens; niet tijdens de sessies. Wat de schrijvende pers betreft: spanningsveld is dat hier ook inwoners aan tafel zitten, op

persoonlijke titel, en dat iedereen in deze groep in een vertrouwelijke en open setting zich moet kunnen en durven uitspreken. Niet iedereen voelt zich vrij als pers aanwezig is. Stel de hele groep is het eens met uitzondering van een persoon, dan is het mogelijk dat die persoon ongewenst volop in de schijnwerpers komt te staan. Dat is niet wenselijk.

Er wordt een vergelijking getrokken met gisteravond (op 25 januari), waar de volksvertegenwoordigers zijn bijgepraat over de onderzoeken en het voornemen van NAM. Dit was een besloten bijeenkomst, maar de media was hier wel bij aanwezig. Waarom daar wel en niet hier? Volksvertegenwoordigers hebben een andere rol, zij worden ingezworen en vertegenwoordigen een achterban. Ook zijn zij gewend aan deze rol en krijgen hier trainingen voor.

Over de berichtgeving naar aanleiding van deze avond is men niet te spreken, het geeft een te eenzijdig beeld. NAM heeft haar voornemen al toegelicht, bestuurders benoemen met name de economische kant van het verhaal, dus het lijkt al een gelopen race te zijn. Waartoe dient deze tafel en het afsprakenkader dan nog?

Voorgesteld wordt om vanuit deze tafel wel een evenwichtig beeld te laten zien. Er ligt een concept waarin een aantal goede punten staan. Wij staan voor de belangen van de inwoners van Schoonebeek en vanuit die hoedanigheid willen wij in gesprek zijn en blijven met NAM en EZK. Op de publieksavond kunnen we laten zien wat we gedaan hebben, wat wij ervan vinden en wat we hiermee hebben bereikt. We hebben hier over gediscussieerd, genotuleerd en dit weer teruggelegd. We zijn het nog weinig oneens geweest, het afsprakenkader kan een goed document worden.

Hoe verhoudt het afsprakenkader zich tot de verschillende varianten? Moet het afsprakenkader niet afhangen van de te kiezen variant, zodat je gerichte afspraken op de desbetreffende variant kunt maken? Of de voorkeur van de groep opnemen? Het afsprakenkader wordt ondertekend door de verschillende partijen, waaronder EZK en NAM. Dit betekent dat het zal gaan over gedeelde inzichten. Mocht de voorkeur van de groep uitgaan naar de circulaire variant, dan zal het waarschijnlijk niet worden ondertekend door NAM. Het afsprakenkader kan prima functioneren los van de varianten, vanuit een brede insteek waarbij definities consequent worden toegepast.

De volgende conclusies worden getrokken:

- De veiligheid en openheid binnen de groep staat voorop, voorsnog laten we geen pers toe aan deze bijeenkomsten. Vanuit Dorpsbelangen geven Jos en Henk aan het niet met dit standpunt eens te zijn.
- De voorzitter gaat verkennen met de communicatieadviseurs of en hoe er op een goede manier samengewerkt kan worden met de pers zonder hier afbreuk aan te doen. Bijvoorbeeld door maandelijks bijpraatmomenten met de voorzitter, of iemand uit de groep die als woordvoerder op wil treden, eventueel samen met EZK of NAM.
- Het staat iedereen vrij om zelf met de pers te praten als hij/zij dat wil.
- De pers heeft toegang tot alle notulen, die zijn openbaar nadat ze zijn vastgesteld. Bovendien zijn alle stukken en presentaties die in de bijeenkomsten worden gebruikt openbaar.
- Nieuwe aanmeldingen voor deze groep zijn welkom, bijvoorbeeld naar aanleiding van de publieksbijeenkomst op 8 februari. We hebben belang bij een zo groot mogelijke diversiteit.
- Als er op een later moment nogmaals behoefte is aan een soortgelijk gesprek met de “vaste leden” zonder de “tweede ring”, dan organiseren we dat.

TWEDE DEEL VAN DE VERGADERING

Notulen en Q&A

De notulen van 11 januari zijn vooraf in concept toegestuurd en worden besproken. Twee tekstuele opmerkingen: het woord Afsprakenkader staat een keer dubbel geschreven en Gemientehoes staat fout geschreven. Het verslag wordt vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag het volgende:

- De heer Colenbrander heeft de passage in het verslag over zijn presentatie vooraf in kunnen zien en waar nodig aangevuld. Zijn suggesties zijn integraal overgenomen in het verslag.
- De voorzitter zou in gesprek gaan met mevrouw Kruit en Brinkman. Deze **actie** staat nog open.

- Mevrouw Kruit gaf aan dat Deltaris adviseert om satellietwaarnemingen mee te nemen t.b.v. monitoring en zou dit per mail nasturen. Deze **actie** staat nog open.

Voornemen plannen NAM en terugblik bijeenkomst volksvertegenwoordigers

NAM wordt gevraagd om een toelichting op deze avond, met name waarom zij haar voornemen al zo duidelijk heeft gepresenteerd en hoe zij aankijken tegen de reacties van bestuurders hierop. NAM licht toe dat zij bij het indienen van de recente onderzoeken nadrukkelijk door de bestuurders zijn gevraagd om de door hen gewenste optie duidelijk te maken. Dit hebben zij daarom ook op deze avond gedaan. NAM heeft toegelicht dat uit de CE-evaluatie in het RHDHV onderzoek twee opties resteren: indikking en injectie. De bestuurders hebben nog geen standpunt bepaald. Wel hebben zij gezegd dat het veilig, verantwoord en schoon als uitgangspunt te nemen. NAM heeft nog geen vergunning ingediend. Als de vergunning wordt ingediend bij EZK, dan gaat EZK de regionale overheden om advies vragen. Vervolgens is het de staatssecretaris die een besluit neemt.

V: kan de informatie die op deze avond gedeeld is ook met deze groep worden gedeeld?

R: ja (**actie**).

V: is ook het alternatief Colenbrander gepresenteerd aan de volksvertegenwoordigers?

R: deze variant is meegenomen in de rapporten en dus ook deze avond gepresenteerd.

V: NAM directeur Vroemen zei dat er een grote fabriek moet komen, maar die staat in Duitsland helemaal niet?

R: bij de presentatie van de heer Colenbrander is het beeld ontstaan dat de operatie in Duitsland hetzelfde als de indikkingsvariant. Dit zijn echter twee verschillende technieken: in Duitsland wordt gewerkt met mechanische dampcompressie, met een hoog energieverbruik), in Nederland wordt gewerkt met membraantechnologie.

V: in de presentatie van Colenbrander bleven de chemicaliën in de brijnstroom: waar komen die vandaan en waar gaan ze naar toe?

R: de volgende keer kan dit verder worden toelicht.

Concept Afsprakenkader

Algemene opmerking:

- de waarde van het document wordt nergens toegelicht, wellicht dit toevoegen aan de inleiding of in een oplegger.
- de status van het document: er zijn twee routes: 1) in de vorm van een contract, 2) onderdelen teruglaten komen in de vergunningen.

Puntsgewijze opmerkingen:

- Pagina 3, regel 23: passage toevoegen over bodemdaling door oppervlaktewater? Nee, dit is een apart spoor tussen NAM en het waterschap.
- Pagina 4, regel 7: 'Limburgse methode': Berthilde ziet niet veel toegevoegde waarde in deze methode.
- Pagina 4, regel 8: 'als gevolg door mijnbouwactiviteiten' vervangen door 'als gevolg van aardtrillingen door mijnbouwactiviteiten'.
- Pagina 5, regel 6; de term 'onafhankelijke stichting' wordt besproken. De wenselijke juridische vorm en precieze rollen en taken van dit orgaan moeten nog worden verkend. Tot die tijd kan deze term gebruikt worden.
- Pagina 5, regel 17: 'waterinjectie' vervangen door 'waterverwerking'.
- Pagina 5, regel 37: beschikbare middelen voor de stichting worden besproken. De betreffende ambtenaar is vanavond vanwege ziekte afwezig, maar waarschijnlijk zijn de gemeenten bereid de benodigde kosten voor deze stichting te gaan dragen (**actie**, contact opnemen met gemeente Emmen).
- Pagina 6, regel 6: 'als er bij de waterverwerking water geïnjecteerd wordt' vervangen door 'als er bij de waterverwerking geïnjecteerd wordt'.
- Pagina 7, regel 7: bodemdalingrapportages verschijnen elke 5 jaar: kan dit ook vaker, bijvoorbeeld jaarlijks? In principe is 5 jaar gebruikelijk en voldoende, vanwege de kleine mate van veranderingen. Op verzoek gaat NAM kijken of het vaker kan (is onder meer afhankelijk van de haalbaarheid en inpasbaarheid van de satellieten).

- Pagina 7, regel 15: onleesbare zin: woorden 'wordt' en 'water' kunnen weg.
- Pagina 7, regel 16: magnitude 3,0 klinkt stevig, in Groningen was de zwaarste beving 3,6. NAM hanteert deze magnitude landelijk. De schaal van Richter is een exponentiele schaal. Ook bij bevingen met een lagere magnitude wordt er actie ondernomen. Het seismisch meetplan kent gradaties. Dit zal worden gedeeld met de groep (**actie**).
- Pagina 7, regel 42: deze passage wordt in overleg met het waterschap aangescherpt. Er is nog geen werkgroep, deze tekst is te voorbarig.
- Pagina 8, regel 37: een omgevingsapp kan een goed instrument zijn, maar moet wel actueel zijn en onderhouden worden.

Vorbereiden publieke bijeenkomst 8 februari

Op 8 februari staat een brede publieksbijeenkomst gepland om ook de andere inwoners te informeren. Deze wordt gezamenlijk georganiseerd vanuit EZK, NAM en de ontzorgingstafel. Een vooraankondiging is al huis-aan-huis verspreid. Er wordt een uitnodiging verstuurd met een agenda en nadere toelichting. Deze zal worden verstuurd vanuit de voorzitter van de ontzorgingstafel. De uitnodiging wordt opgesteld door EZK in afstemming met de voorzitter.

Insteek is een bredere informatievoorziening en toelichten van het concept afsprakenkader. Men geeft aan dat er vooral behoefte is aan informatie over wat NAM van plan is, welke varianten in beeld zijn, waarom en hoe. Weerleg dat het al een gelopen race is. Laat zien welke ontzorgmogelijkheden er zijn. Neem materialen mee waar dat kan (membraantechnologie).

Naast enkele presentaties is er de opzet van een informatiemarkt. SodM, EZK, NAM e.d. nemen plaats op de markt. Dit aanbod geldt ook voor andere partijen en instanties die in deze ontzorgtafel deelnemen.

Dorpsbelangen maakt hier graag gebruik van.

Doorkijk ontzorgtafel

Voor de volgende ontzorgtafel op 16 februari worden de volgende agendapunten aangedragen:

- Terugblik en opvolging publieksavond 8 februari
- Praktische zaken rondom ondertekening Afsprakenkader
- Doorkijk ontzorgtafel vormgeven, verkenning vorm stichting
- Werkgroep flora en fauna concretiseren
- Nog openstaande acties (zoals fijnmazige metingen door KNMI)
- Voortgang bijdragenspoor

Wvttk

Geen punten.

Afsluiting

De volgende data zijn gereserveerd:

- Wo 8 februari: **publieksavond** in 't Aole Gemeentehoes
- Do 16 februari van 19:30 – 21:30 uur, **locatie De Boô**

De volgende data zijn gepland voor de gemeenteraden:

- Gemeente Coevorden: commissievergadering 7 maart
- Gemeente Emmen: commissievergadering 13 maart